Seat No. : ______________

TH-103

B.A. Sem.-I
May-2013

Gujarati

(Core-102)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

૧. (અ) સાહિત્ય સ્વરૂપ તરીકે નવલકથાની વિશેષતાઓ ચર્ચો. ૭

અથવા

દર્શકના સમગ્ર સાહિત્ય સર્જનનો પરિચય આપો.

(બ) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી'ને આધારે નવલકથાકાર તરીકે દર્શકનું મૂલ્યાંકન કરો. ૭

અથવા

રોહિણીના પાત્રનો પરિચય આપો.

(ક) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી' શીર્ષકનું ઔચિત્ય ચર્ચો. ૭

અથવા

'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી' નવલકથાની ગૌણ પાત્રસૃષ્ટિનો પરિચય આપો.

(ડ) 'વિશ્વ માતૃભાષા દિન' નિમિત્તે સાહિત્ય પરિષદમાં યોજાયેલ કાર્યક્રમની વિગતો દર્શાવતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો. ૭

અથવા

તમારા વિસ્તારમાં સ્વાઈન ફ્લૂનો રોગચાળો વધી રહ્યો છે તે અંગેનો પત્ર સંબંધિત અધિકારીને લખો.

૨. (અ) દરેક યુગના મહત્ત્વના નવલકથાકારોના નામ સાથે ગુજરાતી નવલકથાની વિકાસરેખા ટૂંકમાં દર્શાવો. ૪

અથવા

દર્શકના જીવનનો પરિચય આપો.

(બ) દામાકાકાએ ભાખેલી ભવિષ્યવાણીઓ કઈ કઈ હતી ? એ સાચી પડે છે ? કઈ રીતે ? ૪

અથવા

સત્યકામના પાત્રનો પરિચય આપો.

(ક) હેમંતના મૃત્યુનો પ્રસંગ વર્ણવો. ૪

અથવા

ગોપાળબાપાના મૃત્યુનો પ્રસંગ વર્ણવો.

(ડ) સૂચના મુજબ જવાબ આપો : ૪

(૧) 'ઝાઝા હાથ રળિયામણા' – કહેવતની સમજૂતી આપો.

(૨) 'જળ મૂકવું' – રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી, વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૩) 'એક વસ્તુ આપી બીજી વસ્તુ લેવી તે' – શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

(૪) 'જન્મ અને મૃત્યુમાંથી કાયમી છુટકારો' – શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

અથવા

સૂચના મુજબ જવાબ આપો :

(૧) 'ઉતાવળે આંબા ન પાકે' – કહેવતની સમજૂતી આપો.

(૨) 'રામબાણ ઈલાજ' – રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૩) 'શબને ઓઢાડવાનું વસ્ત્ર' – શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

(૪) 'ચંદ્ર જેવા મુખવાળી' – શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

૩. (અ) ગુજરાતી સાહિત્યમાં જાનપદી નવલકથાઓ લખનાર સર્જકોના નામ આપો : ૩

અથવા

ગાંધીયુગમાં લખાયેલી મહત્ત્વની નવલકથાઓનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

(બ) દર્શકના સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનાર પરિબળો જણાવો. ૩

અથવા

દર્શકની બધી જ નવલકથાઓના માત્ર નામ આપો.

(ક) ગોપાળબાપાની વાડીનું વર્ણન કરો. ૩

અથવા

રોહિણી સત્યકામને પત્રમાં શું લખે છે ?

(ડ) સૂચના મુજબ જવાબ આપો : ૩

(૧) 'ખાડો ખોદે તે પડે' – કહેવતની સમજૂતી આપો.

(૨) 'ઈડરિયો ગઢ જીતવો' – રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૩) 'મહાન વ્યક્તિનો જન્મદિવસ' – શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

અથવા

સૂચના મુજબ જવાબ આપો :

(૧) 'ચેતતો નર સદા સુખી' – કહેવતની સમજૂતી આપો.

(૨) 'કૂવો હવાડો કરવો' – રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૩) 'ઈશ્વરમાં શ્રદ્ધા ધરાવનાર' – શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

૪. નીચેના પ્રશ્નોના સાચા જવાબ શોધીને લખો : ૧૪

(૧) દર્શકના પિતાનું નામ શું હતું ?

(a) માણેકલાલ (b) રાજારામ

(c) ગોવર્ધનરામ (d) જમનાદાસ

(૨) ગ્રીક તત્ત્વચિંતકના જીવન પર આધારિત કઈ નવલકથા દર્શકે લખી છે ?

(a) 'બંદીઘર' (b) 'સોક્રેટિસ'

(c) 'દીપનિર્વાણ' (d) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી'

(૩) 'સરસ્વતીચંદ્ર'નવલકથા કયા યુગમાં લખાયેલી છે ?

(a) સુધારક યુગ (b) પંડિત યુગ

(c) ગાંધી યુગ (d) આધુનિક યુગ

(૪) ગુજરાતી ભાષાની સળંગ હાસ્યપ્રધાન નવલકથા કઈ છે ?

(a) 'ભદ્રંભદ્ર' (b) 'કરણઘેલો'

(c) 'વેવિશાળ' (d) 'સરસ્વતીચંદ્ર'

(૫) 'ડગે નહીં તેવું' શબ્દ સમૂહ માટે કયો શબ્દ વાપરી શકાય ?

(a) અચળ (b) અભદ્ર

(c) અનંત (d) અડગ

(૬) 'આંખ મીંચાઈ જવી' – રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ શું છે ?

(a) ગુસ્સે થવું (b) સાચી વાતની જાણ થવી.

(c) આંખની તકલીફ થવી (d) મૃત્યુ પામવું

(૭) 'આંખ લાલ થવી' કહેવતનો શું અર્થ છે ?

(a) પલાયન થવું (b) પ્રેમ થવો

(c) ગુસ્સે થવું (d) મૃત્યુ પામવું

(૮) રોહિણીના લગ્ન કોની સાથે થાય છે ?

(a) સત્યકામ (b) અચ્યુત

(c) હેમંત (d) વિનાયક રાવ

(૯) હેમંતને સારવાર માટે ક્યાં લઈ જવામાં આવે છે ?

(a) આબુ (b) ગાંધી આશ્રમ

(c) પંચગીની (d) ગોપાળબાપાની વાડીમાં

(૧૦) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી' શીર્ષક કયા સર્જકની કાવ્યપંક્તિમાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?

(a) નરસિંહ (b) મીરાં

(c) દયારામ (d) ઉમાશંકર

(૧૧) રોહિણીની નાની બહેનનું નામ શું છે ?

(a) સુરેખા (b) અમલા

(c) રેખા (d) સોહિણી

(૧૨) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી' નવલકથાના આરંભમાં કઈ નદીનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે ?

(a) શિંગોડા (b) ભાદર

(c) તાપી (d) સાબરમતી

(૧૩) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી' નવલકથા કેટલા ભાગમાં વહેંચાયેલી છે ?

(a) એક (b) બે

(c) ત્રણ (d) ચાર

(૧૪) સત્યકામ કયું નવું નામ ધારણ કરે છે ?

(a) પંડિત વિશ્વનાથ (b) પંડિત કેશવદાસ

(c) પંડિત ગોપાળદાસ (d) પંડિત ઓમકારનાથ